

Utlåtande 2017: RVI+VIII (Dnr 111-1067/2016)

Samverkan mellan länets kommuner och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå

Rekommendation från Kommunförbundet Stockholms län

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Modell för samverkan mellan länets kommuner och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå antas i enlighet med utlåtandet.

Föredragande borgarråden Åsa Lindhagen och Clara Lindblom anför följande.

Ärendet

Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) och centrum för klinisk utbildning (CKU) vid Karolinska institutet har tagit fram en modell för samverkan mellan kommunerna i länet och lärosäten med vårdutbildning på högskolenivå.

Samverkan med universitet och lärosäten syftar till att bidra till kommunernas förmåga att erbjuda insatser med god kvalitet. Regional samordning av samverkan kan stärka kommunernas position och skapa större möjlighet att driva kommunala intressen i relation till universitet och högskolan. Samverkan ska främja:

- Ökad kvalitet i den verksamhetsförlagda utbildningen
- Kompetensutveckling och fortbildning för kommunernas medarbetare
- Stimulera kunskapsutveckling i kommunal hälso- och sjukvård

Modellen innehåller en övergripande avsiktsförklaring samt förslag på lokala samverkansavtal och forum för dialog och erfarenhetsutbyte samt uppföljning av samverkan. Syftet med samverkan är att bidra till kommunernas förmåga att erbjuda insatser av god kvalitet genom att öka kvaliteten i den verksamhetsförlagda utbildningen, höja kompetensnivån hos stadens medarbetare samt stimulera kunskapsutveckling i verksamheterna.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd och Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till förslaget till modell för samverkan mellan länets kommuner och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå och anser att långsiktig och etablerad samverkan mellan kommuner och lärosäten kan bidra till att säkerställa den framtida kompetensförsörjningen.

Socialnämnden anser att samverkansmodellen ska antas, men att det är viktigt att tydliggöra att även verksamhetsområdet funktionshinder inklusive socialpsykiatri ska omfattas. Nämnden påtalar också vikten av att kunna ingå lokala samverkansavtal för verksamheter som är kommunövergripande, till exempel LSS-hälsan.

Äldrenämnden anser att den rekommenderade överenskommelsen stämmer väl överens med det arbete som pågår med lärosätena i Stockholmsområdet och äldreomsorgens verksamheter i staden.

Bromma stadsdelsnämnd ställer sig positiv till överenskommelsen i sin helhet, och framhåller att det finns en stor utmaning i att rekrytera och behålla främst sjuksköterskor då konkurrensen är hård, och att det därför är värdefullt med ett aktivt arbete för att säkra en långsiktig kompetensförsörjning.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslaget och den vision och målsättning för samverkan mellan kommunerna och lärosätena som modellen syftar till.

Kungsholmens stadsdelsnämnd instämmer i att den framtida kommunala hälso- och sjukvården och omsorgen kommer att ställa ökade krav på hög kompetens hos medarbetarna, och att det därför är avgörande för kommunerna att kunna säkra en långsiktig kompetensförsörjning.

Våra synpunkter

Ett långsiktigt och strategiskt arbete för en god kompetensförsörjning är avgörande för att säkerställa kvaliteten i framtida kommunal hälso- och sjukvård och omsorg. Det finns idag stora utmaningar med att rekrytera men inte minst med att behålla personal. För att möta dessa utmaningar behövs insatser på flera nivåer.

Vi välkomnar därför det förslag på överenskommelse som Kommunförbundet Stockholms län har tagit fram. Genom att bygga långsiktiga relationer mellan kommun och lärosäten kan fler få upp ögonen för kommunalt finansierad verksamhet som en attraktiv arbetsplats. Genom att stärka den verksamhetsförlagda utbildningen kan också studenter ges en bättre introduktion till yrkeslivet, där teori och praktik kan kopplas samman. Dessutom kan det bidra till verksamhetsutveckling hos de som tar emot studenter på praktik. Den föreslagna modellen för samverkan stämmer väl överens med det arbete som pågår med lärosätena i Stockholmsområdet och äldreomsorgens verksamheter i staden.

De yrkeskategorier som överenskommelsen omfattar finns inom många verksamhetsområden inom den kommunala organisationen. Det är därför viktigt att, i samband med att de lokala överenskommelserna tecknas, anta ett brett perspektiv på vilka verksamheter som ska ingå. Det är till exempel viktigt att verksamheter som riktar sig till personer med funktionsnedsättning, inklusive socialpsykiatrins verksamheter, ingår. Det är också viktigt att uppmärksamma att det i Stockholms stad finns verksamheter inom överenskommelsens område som är kommunövergripande. För dessa bör särskilda lokala samverkansavtal ingås.

Bilaga

Överenskommelsen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Modell för samverkan mellan länets kommuner och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå antas i enlighet med utlåtandet.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Åsa Lindhagen

Clara Lindblom

Kerstin Tillkvist

Remissammanställning

Ärendet

Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) och centrum för klinisk utbildning (CKU) vid Karolinska institutet har tagit fram en modell för samverkan mellan kommunerna i länet och lärosäten med vårdutbildning på högskolenivå.

Samverkan med universitet och lärosäten syftar till att bidra till kommunernas förmåga att erbjuda insatser med god kvalitet. Regional samordning av samverkan kan stärka kommunernas position och skapa större möjlighet att driva kommunala intressen i relation till universitet och högskolan. Samverkan ska främja:

- Ökad kvalitet i den verksamhetsförlagda utbildningen
- Kompetensutveckling och fortbildning för kommunernas medarbetare
- Stimulera kunskapsutveckling i kommunal hälso- och sjukvård

Modellen innehåller en övergripande avsiktsförklaring samt förslag på lokala samverkansavtal och forum för dialog och erfarenhetsutbyte samt uppföljning av samverkan. Syftet med samverkan är att bidra till kommunernas förmåga att erbjuda insatser av god kvalitet genom att öka kvaliteten i den verksamhetsförlagda utbildningen, höja kompetensnivån hos stadens medarbetare samt stimulera kunskapsutveckling i verksamheterna.

Förslagets fyra delar

1. Avsiktsförklaring som lägger grund för en långsiktig och förtroendefull relation som bygger på förståelse och respekt för parternas utgångspunkter och behov. Genom avsiktsförklaringen enas parterna om en gemensam vision och former för samverkan mellan kommuner och lärosäten i regionen och förbinder sig att verka för fortsatt utveckling.
2. Mallar för lokala samverkansavtal mellan en kommun och lärosäte. Syftet är att säkra att samtliga kommuner i länet, som så önskar, får tillgång till samverkan med lärosätet på lika villkor oavsett organisation för den kommunala hälso- och sjukvården.
3. Ett forum för dialog och erfarenhetsutbyte där kommuner och lärosäten kan mötas för att utveckla lokalt anpassad samverkan samt

diskutera gemensamma frågor. KSL bjuder tillsammans med CKU in samtliga kommuner till träffar en gång per år.

4. Gemensam uppföljning av samverkan med syfte att skapa gemensam regional kunskap. Uppföljningen ska utgå från de enkäter om verksamhetsförlagd utbildning som CKU tagit fram och genomför i länet. Uppföljningen kompletteras genom att KSL tar fram och administrerar en enkät om kommunernas uppfattning av hur samverkan fungerar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd och Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till förslaget till modell för samverkan mellan länets kommuner och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå.

Framtidens hälso- och sjukvård samt äldreomsorg kommer ställa ökade krav på medarbetarnas kompetens. I dagsläget kan stadsledningskontoret se en utmaning i att rekrytera och behålla medarbetare med adekvat kompetens. Det är därför värdefullt med ett aktivt arbete för att säkra en långsiktig kompetensförsörjning.

Stadsledningskontoret anser att långsiktig och etablerad samverkan mellan kommuner och lärosäten kan bidra till att säkerställa den framtida kompetensförsörjningen.

Den avsiktsförklaring som beskrivs i remissen bör tecknas mellan Stockholms stad på central nivå och stadens lärosäten i syfte att skapa en gemensam vision och former för samverkan och fortsatt utveckling. De lokala samverkansavtalen bör upprättas mellan lärosätena och varje stadsdelsförvaltning.

För att kunna ta emot studenter och ge den handledning som krävs i samverkansöverenskommelsen anser stadsledningskontoret att de kommunala verksamheternas förutsättningar behöver säkerställas i form av kompetens och tid. Att ta emot studenter får inte inskränka på det dagliga kliniska arbetet så att patientsäkerheten äventyras.

Stadsledningskontoret ser det som svårt att avtala om ett specificerat antal studenter per år, då verksamheternas förutsättningar kan förändras över tid.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 september 2016 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och att omedelbart justera beslutet.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att svara Kommunstyrelsen följande.

Socialnämnden antar modellen för samverkan under förutsättning att texterna revideras så att det framgår att verksamhetsområdet funktionshinder inklusive socialpsykiatri omfattas.

Eftersom verksamheten LSS-hälsan är nystartad och under uppbyggnad, föreslås att samarbetet inleds under 2018.

I avsiktsförklaringen beskrivs att man ska teckna lokala samverkansavtal med kommuner/stadsdelsförvaltningar. Det bör även kunna omfatta kommun- och stadsövergripande verksamheter, där LSS hälsan är ett exempel.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 september 2016 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och att överlämna det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunförbundets remiss om samverkan mellan länets kommuner och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå stämmer väl överens med det arbetet som pågår med lärosätena i Stockholmsområdet och äldreomsorgens verksamheter i staden.

Äldreförvaltningen föreslår att den avsiktsförklaring som beskrivs i remissen ska tecknas mellan Stockholms stad på en central nivå och stadens lärosäten i syfte att skapa en gemensam vision och former för samverkan och fortsatt utveckling.

De lokala samverkansavtalen bör upprättas mellan lärosätena och varje stadsdel.

Äldreförvaltningen kommer att fortsätta anordna möten och forum för dialog och

erfarenhetsutbyte regelbundet där stadens lärosäten och äldreomsorgscheferna i stadsdelarna träffas för att diskutera hur arbetet fungerar och vad som kan utvecklas gällande verksamhetsförlagd utbildning och annat.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till remissen i sin helhet.

En långsiktig och förtroendefull relation mellan kommun och lärosäten är viktig. Förståelse och respekt för parternas utgångspunkter och behov är grundläggande.

Bromma stadsdelsförvaltning är en av Stockholms stads fyra akademiska noder. Det finns redan idag ett nätverk för de akademiska noderna som är ett etablerat forum för dialog och erfarenhetsutbyte med lärosäten.

I dagsläget kan förvaltningen se en stor utmaning i att rekrytera och behålla främst sjuksköterskor då konkurrensen är hård. Framtidens äldreomsorg kommer också att ställa ökade krav på medarbetarnas kompetens. Det är därför värdefullt med ett aktivt arbete för att säkra en långsiktig kompetensförsörjning. I detta ingår såväl rekrytering av nya medarbetare med rätt kompetens som att behålla de medarbetare som redan finns i verksamheterna. Kontinuerlig kompetensutveckling krävs. En långsiktig och etablerad samverkan mellan kommuner och lärosäten kan här spela en viktig roll och även skapa kontaktvägar mellan forskning och praktik.

Förvaltningen är positiv till förslaget om mallar för lokala samverkansavtal samt förslaget om gemensam uppföljning av samverkan med syfte att skapa gemensam regional kunskap. Detta kan utveckla och förbättra det samverkansarbete som pågår mellan Stockholms stad och olika lärosäten.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och att överlämna det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget och den vision och målsättning för samverkan mellan kommunerna och lärosätena som modellen syftar till. Äldreomsorgens verksamheter har ett stort behov av sjuksköterskor, sjukgymnaster/fysioterapeuter och arbetsterapeuter. Att få en långsiktig kompetensförsörjning, en kvalitetsutveckling i verksamheten och en hög kompetens är därför angeläget.

Verksamheterna är positiva till att erbjuda verksamhetsförlagd utbildning. Äldreomsorgen har tidigare tagit emot studenter, men det svåra rekryteringsläget under det senaste året gällande främst sjuksköterskor, har försvårat mottagandet. Det är viktigt att äldreomsorgen kan erbjuda studenterna praktikplatser med hög kvalitet. Detta kräver att det finns tid och resurser för handledning av studenterna, men även resurser och tid för utbildning av handledare.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2016 att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunstyrelsens rekommendation om samverkan mellan länets kommuner och lärosäten med vårdutbildning på högskolenivå är bra presenterad i sin helhet och den sätter fokus på framtida behov och utmaningar som kan ses inom kommunal hälso- och sjukvård.

Förvaltningen instämmer i att den framtida kommunala hälso- och sjukvården och omsorgen kommer att ställa ökade krav på hög kompetens hos medarbetarna. Det är därför avgörande för kommunerna att kunna säkra en långsiktig kompetensförsörjning och att rekrytera kompetenta medarbetare, liksom att kunna erbjuda kontinuerlig kompetensutveckling för sina medarbetare.

För att kunna ta emot studenter och ge den kompetenta handledning som krävs i samverkansöverenskommelsen anser förvaltningen, att de kommunala verksamheternas förutsättningar behöver säkerställas i form av tillräckliga resurser som kompetens och tid för att kunna ge den kompetenta handledning som studenter är i behov av. Att ta emot studenter får inte inskränka på det dagliga kliniska arbetet så att patientsäkerheten äventyras. Förvaltningen ser dock viss risk med att avtala om ett specificerat antal studenter per år, då verksamheternas förutsättningar kan förändras över tid.